

AFGØRELSE

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

9. juni 2023

Kontakt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Udannelses- og
Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk
CVR-nr. 3404 2012

Sagsnummer NVU
2022-10

Sagsnummer
2023-4995

Ved e-mail af den 13. juli 2022 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte

forskningsinstitutionen (forskningsinstitutionen)

en anmeldelse indgivet af

anmelder (anmelder)

vedrørende

anmeldte (anmeldte),

idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at anmeldte har plagieret i produktet

[navn på produkt udeladt], produktet

ved i en række tilfælde har tilegnet sig tekst uden retmæssig kreditering af

[navn på kilde udeladt], kilden.

Anmeldte har påstået, at han ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sine møder den 13. oktober 2022 og den 21. februar 2023 og har herefter på skriftligt grundlag truffet afgørelse om, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer dr.jur., ph.d. Jens Hartig Danielson (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Janne Rothmar Herrmann, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas, professor, ph.d. Klemens Kappel,

forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk, professor, ph.d. Michael Robdrup Rasmussen, programchef, ph.d. Anders Smith og professor, ph.d. Helle Prætorius Øhrwald.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed

Anmelder har til støtte for anmeldelsen anført, at hendes bachelorprojekt blev lavet i en forskningsgruppe, som anmeldte ledede. Hun udarbejdede sit projekt på baggrund af en disposition og en litteraturliste, som hun modtog fra anmeldte, og hun udvalgte og analyserede relevante artikler, ligesom hun opsummerede indholdet i en af hende udarbejdet tabel. Endelig har anmelder anført, at anmeldte kom i besiddelse af projektet i forbindelse med bedømmelsen af dette.

Anmeldte har heroverfor navnlig anført, at det er særdeles beklageligt, at et mindre tekststykke og en tabel fra kilden har sneget sig ind i det *omfattende review* (produktet). Oprindelig var tekststykket og tabellen ment som ren inspiration til førsteforfatteren. Anmeldte overlod tekststykket og tabellen til førsteforfatteren med henblik på dennes egen behandling af dette i produktet. Da anmeldte efterfølgende fra førsteforfatteren modtog *stoffet*, opfattede han det som værende førsteforfatterens produkt; men det er en klar fejl, at det er forblevet næsten uændret i det færdige *review*. Anmeldte påtager sig det fulde ansvar for fejlen. Da han i en mailkorrespondance forsøgte at overtale anmelder til at lade sagen ligge, var det udelukkende et forsvar for produktets førsteforfatter. Anmeldte har tillige anført, at det anvendte tekststykke og tabel er underordnet i forhold til *reviews* egentlige fokus. Tekststykket og tabellen, der samlet set udgør under 3 % af produktet, er deskriptivt og summerende. Desuden har anmelder anført, at plagieringen var uagtksom, og at han ikke har haft nogen personlig vinding ved denne. Endvidere har anmeldte anført, at han i perioden for udarbejdelsen af produktet var påvirket af kritisk sygdom i sin familie. Endelig har anmeldte anført, at han tilbød anmelder et *acknowledgement (corrigendum)*, hvilket anmelder imidlertid afviste.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Forskningsinstitutionen har oplyst, at anmeldte var leder af den forskningsgruppe, som udførte de videnskabelige forsøg, der dannede baggrund for anmelders bachelorprojekt, ligesom anmeldte var vejleder under udarbejdelsen af projektet og også fungerede som bedømmer af det færdige projekt.

Retsgrundlag

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Af de almindelige bemærkninger til loven, afsnit 3.4.3.1, fremgår:

Definitionen af ovennævnte tre begreber foreslås efter amerikansk forbillede indsat i stedet for den tidligere eksempelopregning i UVVU-bekendtgørelsen, som udgår. Begrebernes udfoldelse i lovteksten forventes at bidrage til en forståelse af, hvad der omfattes af videnskabelig uredelighed. Det må samtidig erkendes, at man, bl.a. pga. forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder, ikke på forhånd præcist kan opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag

til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskning.

Af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr. 1, fremgår blandt andet:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifer fabrikering eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning.

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt og nævnets kompetence

Det produkt, som anmeldelsen vedrører, er en artikel, der er indsendt til og offentliggjort i et tidsskrift, som anvender fagfællebedømmelse før offentliggørelse. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6.

Sagen er derfor i henhold til lovens § 4, stk. 1, omfattet af nævnets kompetence.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering, både efter de gamle regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed og de nye regler for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet. En anmeldelse, hvor det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvorfra i det pågældende produkt den plagierede tekst er taget. En Ithenticate- eller Urkund-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets sag 2018-15.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker almindeligt, at der som udgangspunkt er en begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede.

Som anført i lovens bemærkninger, se ovenfor under *Retsgrundlag*, indebærer bl.a. *forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder*, at det ikke er muligt *på forhånd præcist at opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde*. I sager, der drejer sig om plagiering betyder det navnlig, at vurderingen af, om der i det enkelte tilfælde foreligger plagiering, skal laves i lyset af den praksis, der er gældende inden for det konkrete forskningsområde.

For alle forskningsområder gælder, at hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse, er der ikke tale om plagiering. Markering ved ordret gengivelse kan f.eks. ske ved brug af kursivering eller citationstegn. Ved indledning af en ordret gengivelse af en tekst med f.eks. *Som anført af NN ...* forudsætter retmæssig kreditering, at det af sammenhængen fremgår, hvor den ordrette gengivelse slutter.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele nævnets sag 2018-15.

Nævnet har taget udgangspunkt i de fire tilfælde, som anmelder har henvist til.

De enkelte tilfælde

Efter det af forskningsinstitutionen oplyste lægger nævnet til grund, at *(tekst udeladt)* og *(tekst udeladt)* er synonyme.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

I tilfælde nr. 1 er der i anmeldelsen henvist til produktets side [...] og side [...] i kilden.

Nedenfor er de to citater gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Citering af anmeldtes produkt, side [...], kolonne [...], linje [...-...]	Citering af kilden, side [...]
<i>(tekst udeladt)</i> 183 ord	<i>(tekst udeladt)</i> 158 ord <i>(tekst udeladt)</i> 24 ord <i>(tekst udeladt)</i> 37 ord <i>(tekst udeladt)</i> 32 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne retmæssigt. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte har tilføjet eller ændret enkelte ord i tekstafsnittet.

I tilfælde nr. 2 er der i anmeldelsen henvist til produktets side [...] og side [...] i kilden.

Nedenfor er de to citater gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Citering af anmeldtes produkt, side [...], kolonne [...], linje [...-...]	Citering af kilden, side [...]
<i>(tekst udeladt)</i> 56 ord	<i>(tekst udeladt)</i> 49 ord <i>(tekst udeladt)</i> 24 ord <i>(tekst udeladt)</i> 24 ord <i>(tekst udeladt)</i> 37 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne retmæssigt. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte har tilføjet eller ændret enkelte ord i tekstafsnittet.

I tilfælde nr. 3 er der i anmeldelsen henvist til produktets side [...] og side [...] i kilden.

Nedenfor er de to citater gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Citering af anmeldtes produkt, side [...], kolonne [...], linje [...-...], og kolonne [...], linje [...-...]	Citering af kilden, side [...]
(tekst udeladt) 21 ord (tekst udeladt) 47 ord	(tekst udeladt) 52 ord (tekst udeladt) 37 ord (tekst udeladt) 24 ord (tekst udeladt) 24 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne retmæssigt. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte har tilføjet eller ændret enkelte ord i tekstafnittet.

I tilfælde nr. 4 er der i anmeldelsen henvist til produktets side [...] og side [...] i kilden

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Nedenfor er en tabel gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Citering af produktet, side [...]	Citering af kilden, side [...]
(tekst udeladt) 36 ord (tabel udeladt) (tekst udeladt) 49 ord	(tekst udeladt) 59 ord (tabel udeladt) (tekst udeladt) 24 ord (tekst udeladt) 32 ord (tekst udeladt) 24 ord (tekst udeladt) 37 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sin tabel, der er gengivet ovenfor, har brugt en tabel fra den anførte kilde uden at kreditere denne retmæssigt.

Nævnets samlede vurdering

Anmeldte har i tre tilfælde brugt tekst og i et tilfælde brugt en tabel fra kilden uden, efter det nævnet lægger til grund er gældende inden for forskningsfeltet, at kreditere kilden retmæssigt.

Nævnet lægger efter det af anmeldte oplyste til grund, at anmeldte videregav anmelders tekst og tabel til produktets førsteforfatter, og at anmeldte ikke sikrede sig, at anmelder blev krediteret retmæssigt i forbindelse med brugen af den uændrede tekst og tabel i produktet. På denne baggrund og under hensyn til tilfældenes karakter og omfang vurderer nævnet, at anmeldte ved grov uagtsomhed har tilegnet sig teksterne og tabellen uden retmæssig kreditering. Anmeldte har derfor plagieret i de i alt fire tilfælde.

Ved vurderingen af plagieringens betydning har nævnet navnlig lagt vægt på tilfældenes placering i produktet og betydning for det videnskabelige budskab.

På den baggrund vurderer nævnet, at plagieringen ikke har haft ringe betydning ved afrapporteringen af forskningen, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 1.

Nævnet finder derfor, at der foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

Nævnet har besluttet at orientere udgiveren af det videnskabelige produkt og henstille til denne, at det videnskabelige produkt trækkes tilbage, såfremt dette ikke allerede er sket, jf. § 16, stk. 2, nr. 4.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Jens Hartig Danielsen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til *forskningsinstitutionen*